

Sdělení

Konference k Mezinárodnímu dni porozumění autismu 2017

Ve dnech 30. a 31. 3. 2017 uspořádala nezisková organizace MIKASA z.s. ve spolupráci s Krajským úřadem Moravskoslezského kraje a Ostravské univerzity dvoudenní konferenci k Mezinárodnímu dni porozumění autismu. Konference se uskutečnila v aule Vyšší odborné školy sociální a přinesla bohatý program v oblasti problematiky autismu.

Poruchy autistického spektra jsou čím dál tím více rezonujícím problémem nejen v psychologické, pedagogické a sociální praxi, ale také v teoretické oblasti výzkumu. Již třetí roční konference byl specifický svým dvoudenním trváním a zaměřením jak na příspěvky ze stran odborníků tak ze stran pečujících osob.

Konference nesla souhrnný název „Každý den s autismem“ a nad jejím průběhem převzala záštitu paní ministryně školství, mládeže a tělovýchovy paní Mgr. Kateřina Valachová, Ph.D., náměstek hejtmána Moravskoslezského kraje pan Jiří Navrátil a náměstek primátora města Ostravy pan Mgr. Michal Mariánek.

První konferenční den byl věnován tématu „Pečující = odborníci na každodenní situace“. Zaměření prvního dne vychází z poznatků, že každodenní péče o dítě s autismem je velice náročná a vyžaduje množství odvahy, lásky, porozumění a trpělivosti. Proto je potřeba, aby i ti, kteří věnují nejvíce ze svého času práci s lidmi s autismem, dostali prostor pro prezentaci toho, co lidé s autismem potřebují a jak je třeba s nimi pracovat.

Prezentace pečujících představili netradiční úhly pohledu na problematiku autismu, na mezery v jednotlivých resortech péče, na úspěchy a neúspěchy jednotlivých rodin v práci se svým dítětem a v boji s často velmi byrokratickými strukturami. Prezentace však také přinesly pohledy pozitivním směrem, příklady dobré praxe v oblasti využívání terapií, specifických přístupů a zaznamenávání pozitivních změn ve vývoji dítěte s poruchou autistického spektra.

V Tabulce č. 1 uvádíme přehled příspěvků prvního dne zaměřujících se na zkušenosti pečujících rodin. Příspěvky jsou průřezem života dítěte s poruchou autistického spektra v období školního věku. Posluchači měli možnost seznámit se s příběhem Jonáše, který má podezření na dětský autismus a další přidružené problémy (ADHD, vývojová dysfázie), jeho vývojem a podpůrnými aktivitami včetně podpůrné sociální sítě. Dalším příspěvkem byli posluchači seznámeni s praktickými ukázkami práce s dětmi v rámci O.T.A. terapie, na který navazoval další příspěvek o terapii, tentokrát o ABA (aplikované behaviorální terapii).

Na příběhu Matěje (chlapce s diagnostikovanou poruchou autistického spektra) jsme se seznámili se vzděláváním dětí s autismem v běžných základních školách za pomoci a podpory Speciálně pedagogického centra a asistenta pedagoga, individuálních vzdělávacích plánů a úprav školního prostředí. Marie Gerdová, matka dítěte s autismem a zakladatelka neziskové organizace Adam seznámila posluchače s možnostmi a úskalími trávení volného času dětí s autismem.

Předposledním příspěvkem nám představila paní Cuperová důležitost naplňování životních potřeb v souvislosti s edukací dětí s PAS. První den konference zakončila slečna Tereza Kalichová, která přednesla příspěvek s názvem Sourozenci s autismem, ve kterém představila svůj vztah k sourozenci s autismem a také výzkum, který uskutečnila v dané oblasti.

Druhý konferenční den s názvem „Školní věk, integrace a volný čas dětí s autismem“ byl zaměřen především na odbornější příspěvky směřující k přiblížení problematiky autismu v rámci školy, terapie, integrace a volného času dětí.

První konferenční příspěvek přednesl pan Karel Pančocha (vedoucí Institutu inkluzivního vzdělávání Pedagogické fakulty Masarykovy univerzity) na téma Aplikovaná behaviorální terapie a její zavádění do praxe v ČR, ve kterém představil snahy o zanesení ABA terapie do zásadních terapií práce s dětmi s autismem v České republice.

Na příspěvek o ABA terapii navazoval pan Julius Bittmann (kognitivně behaviorální terapeut NAUTIS Praha) s kognitivně behaviorální terapií v praxi u dětí školního věku s Aspergerovým syndromem. Oproti první teoretické přednášce byla druhá přednáška pojata prakticky a sklídila velký úspěch. Následoval příspěvek zahraničního hosta paní Olgy Rajecové na téma Od hry k povinnostem, která představila základní aspekty hry a povinností dětí s autismem a přístup realizovaný centrem Andreas v Bratislavě.

Na odborné praktické příspěvky navazoval blok teoreticko praktických přednášek, který odstartovala paní Naďa Bartošíková, psycholožka Speciálně pedagogického centra s tématem dětí s autismem a integrací. Na téma volně navázala paní Věra Čadilová, ředitelka Speciálně pedagogického centra NAUTIS Praha s příspěvkem Úloha SPC v rámci integrace dětí do běžných škol. Tematický celek doplnila paní Zuzana Žampachová, vedoucí SPC Brno, která přednesla příspěvek na téma Specifika přechodu dítěte s PAS z mateřské do základní školy. Témata integrace uzavřela paní Jana Horáčková z oddělení speciálního vzdělávání MŠMT s tématem Možnosti vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami.

Druhý den konference uzavřela svým příspěvkem paní Darina Metelková s příklady dobré praxe v integraci dítěte s PAS do běžné školy.

Tab. 1 Přehled přednášek ze dne 30. 3. 2017

Přednášející	Téma příspěvku
manželé Mičulkovi	Jonášek – zkušenosti, možnosti, příležitosti a otázky
Markéta Mikuláčková	OTA terapie a její přínosy pro děti s autismem a jejich rodiny – praktické zkušenosti
Žaneta Oháňková	Naše zkušenosti s ABA terapií, aneb komunikace je základ
Iva Molnárová	„Škola, Matěj a my“ – praktická zkušenost se vzděláváním dítěte s PAS v běžné základní škole
Marie Gerdová	Volný čas dětí s poruchou autistického spektra
Kateřina Cuperová	Důležitost naplňování základních životních potřeb v kontextu s edukací dětí s PAS
Tereza Kalichová	Sourozenci dětí s autismem

Tab. 2 Přehled přednášek ze dne 31. 3. 2017

Přednášející	Téma příspěvku
Karel Pančocha (vedoucí Institutu výzkumu inkluzivního vzdělávání PdF MÚ)	Aplikovaná behaviorální analýza a její zavádění do praxe v ČR
Julius Bittmann (kognitivně behaviorální terapeut, NAUTIS Praha)	Využití KBT terapie u dětí školního věku s Aspergerovým syndromem
Olga Rajecova (léčebná pedagogička, Autistické centrum Andreas n.o., Bratislava)	Od hry k povinnostiam
Nad'a Bartošiková (psycholog SPC pro PAS a poruchy řeči, Ostrava)	Děti s autismem ve školních zařízeních, integrace, inkluze
Věra Čadilová (ředitelka SPC NAUTIS Praha, speciální pedagog)	Úloha SPC v rámci integrace dětí do běžných škol
Zuzana Žampachová (vedoucí SPC, ZŠ Brno, Štolcova, p.o., speciální pedagog)	Specifika přechodu dítěte s PAS z mateřské školy do základní školy
Jana Horáčková (Oddělení speciálního vzdělávání - MŠMT)	Možnosti vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami od 1. září 2016
Darina Metelková (rodič)	Příklad dobré praxe v integraci dítěte s PAS do běžné školy

Konference si kladla za cíl přinést jak teoretické tak praktické poznatky z období školního dětství dětí s poruchou autistického spektra. S ohledem na složení konferenčních příspěvků se tohoto cíle podařilo dosáhnout.

Konference se zúčastnilo celkem více než 300 posluchačů a to z řad psychologů, pedagogů, asistentů pedagoga, sociálních pracovníků, terapeutů ale také z řad pečujících a studentů.

Součástí konference k Mezinárodnímu dni porozumění autismu 2017 byly i další doprovodné akce. Jednou z nich byla navazující informační kampaň k Mezinárodnímu dni porozumění autismu, která se konala v prostorách OC Forum Nová Karolina a přinášela návštěvníkům ukázky jednotlivých terapií, aktivit, poskytovaných služeb a péče o osoby s autismem. Tuto doprovodnou aktivitu navštívilo více než 1000 zájemců.

Druhou doprovodnou aktivitou byl Vzkazovník pro pečující a osoby s autismem, kdy účastníci konference a informační kampaně měli možnost zanechat jakýkoli výtvarný vzkaz pečujícím nebo samotným osobám s autismem.

Za zmínku také stojí skutečnost, že na obou významných akcích k Mezinárodnímu dni porozumění autismu se podíleli vysokou mírou studenti Katedry psychologie Filozofické fakulty a Katedry speciální pedagogiky Pedagogické fakulty Ostravské univerzity v Ostravě.

Pro všechny zájemce o problematiku poruch autistického spektra, kteří se nemohli konference zúčastnit jsou vybrané příspěvky zveřejněny na webových stránkách neziskové organizace MIKASA z.s. – www.mikasa-detem.cz.

V Ostravě, 29. 6. 2017

PhDr. Michal Panáček, PhD.

